

Ngày 16 tháng 1 năm 2013

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Liên hệ truyền thông:

Pianporn Deetes, điều phối Chiến dịch Thái Lan, Tổ chức Sông ngòi Quốc tế, Thái Lan.
E: pai@internationalrivers.org, P: 66 814 220 111.

Lâm Thị Thu Sứ, Điều phối viên của Mạng lưới sông Việt Nam, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu và Phát triển Xã hội (CSRĐ), Việt Nam. E: csrd.hue@gmail.com, P: +84 945.503.508.

Chhith Sam Ath, Giám đốc Điều hành, Diễn đàn các tổ chức phi chính phủ Campuchia, Campuchia. E: samath@ngoforum.org.kh, P: +855 12 928 585.

Tep Bunnarith, Chủ tịch Ban chỉ đạo Liên minh Sông ngòi Campuchia và Giám đốc điều hành của Hiệp hội Bảo tồn Văn hóa và Môi trường (CEPA), Cam-pu-chia, E: tep@cepa-cambodia.org, T: +855 12 895 624.

Niwat Roykaew, Nhóm Bảo tồn Chiang Khong, Chiang Rai, Thái Lan. E: mekonglover@hotmail.com, P: +66 89 955 7890.

Đập Xayaburi nằm ngoài chương trình Nghị sự Hội đồng Ủy hội sông Mekong (MRC)

Quyết định báo hiệu viễn cảnh không sáng sủa cho Sự hợp tác sông Mekong

Bangkok, Thailand: Chính phủ các nước trong khu vực Mekong đã không đưa vấn đề đang gây tranh cãi về đập Xayaburi vào trong chương trình họp Hội đồng thường niên của Ủy hội sông Mekong (MRC) diễn ra trong tuần này.

Ông Niwat Roykaew của Nhóm Bảo tồn Chiang Khong phát biểu: "*Việc không đưa vấn đề về đập Xayaburi tại cuộc họp Hội đồng cho thấy các nước trong Ủy hội sông Mekong đang trốn tránh trách nhiệm của mình. Im lặng sẽ không giúp giải quyết được các vấn đề do việc xây dựng đập Xayaburi gây ra và cũng không tránh khỏi những đập khác trên sông Mekong trong tương lai.*"

Vào tháng 11 năm 2012, chính phủ Lào đã tổ chức buổi lễ động thổ chính thức khởi công xây dựng đập Xayaburi bất chấp những lo ngại liên quan đến dự án này. Các nước thành viên MRC đã không đạt được một kết luận chung nào cho Quá trình Tham vấn Trước. Lào không quan tâm đến yêu cầu chính thức của chính phủ Campuchia và Việt Nam về việc đánh giá tác động xuyên biên giới của dự án, cũng như lời đề nghị được đưa ra bởi Ban Thư ký Ủy hội sông Mekong về việc trì hoãn xây dựng đập cho đến khi hoàn thành các nghiên cứu cần thiết. Theo nhật báo Campuchia tuần trước, Bộ trưởng Môi trường Campuchia tái khẳng định quan điểm của nước

này khi phát biểu *"Thủ tướng Hun Sen đã tuyên bố phải có một nghiên cứu về tác động môi trường để xem nó ảnh hưởng như thế nào [đến chúng tôi] và chúng tôi yêu cầu Lào tôn trọng việc trì hoãn."*

Các nhà tài trợ quốc tế cũng đẩy lên những quan ngại. Gần đây nhất, vào tháng Mười Một, chính phủ Mỹ đã tuyên bố rằng *"Thật đáng lo ngại khi đập đã được xây dựng trước khi nghiên cứu tác động được hoàn thành."*

Bà Pianporn Deetes của Tổ chức Sông ngòi Quốc tế nói rằng: *"Trong hơn hai năm qua, vấn đề về đập Xayaburi đã chia rẽ sâu sắc các nước trong khu vực và trở thành một trong những tranh chấp xuyên biên giới về nước nổi cộm trên thế giới. Lào đã liên tục từ chối hợp tác với các nước láng giềng, và cũng chẳng có gì ngạc nhiên khi vấn đề này không được đưa vào trong chương trình nghị sự. Lào đã vi phạm Hiệp định Mekong, tự cho rằng đập có tính bền vững về môi trường và phớt lờ những nhận định chung trong giới chuyên gia thủy sản rằng các biện pháp được đưa ra nhằm giảm thiểu các tác động về thủy sản là khó khả thi.."*

Ông Chhith Sam Ath từ Diễn đàn các tổ chức phi chính phủ (NGO Forum) ở Campuchia đã phát biểu: *"Các chính phủ trong khu vực có quyền để ngăn chặn bi kịch chung có thể xảy ra nếu Xayaburi và các đập trên dòng chính Mekong vẫn tiếp tục được xây dựng. Tuy nhiên, để làm được như vậy, thì các nước Mekong phải có hành động tức thời yêu cầu tạm ngưng việc xây dựng đập Xayaburi và những dự án khác trên dòng chính cho đến khi có những nghiên cứu và tham vấn cộng đồng sâu sát hơn. Chúng tôi rất hoan nghênh và kêu gọi các nước trong khu vực và các nhà tài trợ cần tiến hành đánh giá về Quá trình Tham vấn Trước trước khi xúc tiến bất kỳ dự án nào, để đừng đi theo con đường có nhiều vấn đề rắc rối như đập Xayaburi."*

Trong bốn năm qua, xã hội dân sự, các học giả, các nhà khoa học, chính phủ tài trợ và các nước thành viên MRC đã rất lo lắng về nguy cơ mà đập Xayaburi và các đập khác trên dòng chính sông Mekong có thể gây ra bất ổn an ninh lương thực cho hàng triệu người và sự toàn vẹn sinh thái của sông Mekong.

Bà Lâm Thị Thu Sừ, Giám đốc của Trung tâm nghiên cứu và phát triển xã hội và Điều phối viên Mạng lưới sông ngòi Việt Nam đã nói: *"Mức độ nghiêm trọng của các tác động từ đập Xayaburi đến sinh kế và an ninh lương thực của người dân Mekong vẫn chưa được đánh giá đúng. Vì con sông là tài nguyên chung nên tương lai của chúng ta phụ thuộc vào các chính phủ trong khu vực. Chúng ta phải hợp tác và giải quyết các vấn đề liên quan đến đập Xayaburi trước khi quá muộn."*

Trong chuyến thăm thực tế sông Mekong tuần trước, tổ chức Sông ngòi Quốc tế đã phát hiện ra rằng, các dự án đập khác trên dòng chính của sông Mekong tại Lào cũng đang được tiến hành. Tại khu vực đập Beng Pak, nơi vẫn chưa diễn ra quá trình tham vấn trước của MRC, dân làng nói với Tổ chức Sông ngòi Quốc tế rằng việc thực hiện dự án dự kiến sẽ khởi động trong 2 đến 12 tháng tới, bắt đầu với việc xây dựng đường đi vào con đập. Dân làng cũng nói rằng, trong thời gian gần đây, các công ty Trung Quốc đã hoàn thành các nghiên cứu về tính khả thi của đập Pak Lay và đập Sanakham. Tháng 9 năm ngoái, Tổ chức Sông ngòi quốc tế nhận thấy một vài hoạt động đã được tiến hành tại khu vực đập Don Sahong Dam, điển hình là vụ nổ ở hai ghềnh để mở đường cho dòng cá di chuyển.

Phiên họp thứ 19 của Hội đồng Ủy ban sông Mekong sẽ diễn ra từ ngày 16 đến 17 tháng Một ở Luang Prabang, Lào. Các nhà tài trợ quốc tế và Ủy Ban được mong đợi sẽ đưa ra tuyên bố tại cuộc họp.

Để biết thêm thông tin:

• Xayaburi Dam Media Kit và Flickr album,

<http://www.internationalrivers.org/resources/media-kit-on-the-xayaburi-dam-3412>,

<http://www.flickr.com/photos/internationalrivers/collections/72157631938762090/>